

folk/ed. Derg, 2020; 26(3): 509-525
DOI: 10.22559/folklor.1242

Masalların Dil Becerilerinin Geliştirilmesine Katkısı: Öğretmen Adayları Örneği

The Contribution of Tales to The Development of Language
Skills: Example of Teacher Candidates

Zekerya Batur*
Hatice Altun Alkan**

Öz

Masallar genellikle toplumun kültürel ve sosyal normlardan yarattığı anlatıları hayal ürünü ve olağanüstü kahramanlarla süsleyerek dinleyiciye ulaştıran bir edebi türdür. Bu çalışma öğretmen adaylarına göre masalların dil becerilerinin geliştirilmesine katkısının olup olmadığını, öğretmen adaylarının konu ile ilgili bilgi birikimlerinin neler olduğunu ve masala ilişkin dersin üniversite eğitiminde yer alıp almamasına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın katılımcıları Pamukkale Üniversitesi Türkçe, Sınıf ve Okul Öncesi bölümü 3. sınıf 30 öğretmen adayından oluşmuştur. Katılımcılara açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu eşliğinde sorular sorulmuştur. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının masala ilişkin açıklama ve ifadeleri nitel veri analiz çeşitlerinden içerik analizine göre çözümlenmiştir. Çalışma sonunda Türkçe, Sınıf ve Okul Öncesi öğretmen adaylarının masal farkındalıkları karşılaştırıldığında Okul Öncesi öğretmen adaylarının masal

Geliş tarihi (Received): 25.11.2019- Kabul tarihi (Accepted) : 16.05.2020

* Doç. Dr. Zekerya Batur, Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı. zekerya.batur@usak.edu.tr. ORCID ID 0000-0002-7918-5305

** Doktora Öğrencisi, Hatice Altun Alkan, Uşak Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı. haltun7878@gmail.com. ORCID ID 0000-0003-3324-774X

farkındalıklarının daha yüksek olduğu tespit edilirken masal türünün içeriğine dair üç branştaki öğretmen adaylarının yeterli bilgiye sahip olmadıkları saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: *öğretmen adayları, masal, dil becerileri, kültür, değer*

Abstract

Fairy tales are generally a literary genre that conveys the narratives created by the society from cultural and social norms to the audience by decorating them with imaginary and extraordinary heroes. This study aims to determine whether fairy tales contribute to the development of language skills according to pre-service teachers, what are the pre-service teachers' knowledge on the subject, and whether or not the course-related course will take place in university education. Study participants Pamukkale University, Turkish, Class and School Pre- Section 3 Class 30 teachers from candidates has been formed. Semi- structured, consisting of open -ended questions to participants Questions were asked in company with the interview form. Research the participating teacher candidates tale for explanations and statements qualitative data analysis of the kinds of content analysis based has been solved. Work at the end of Turkish, class and school before teacher candidates tale awareness compared to school before teacher candidates tale awareness more high it is detected while the tale of the kind of content that three of the branches of teacher candidates sufficient information with which they have been determined .

Keywords: *prospective teachers, fairy tales, language skills, culture, value*

Extended summary

The fairy tale is sometimes described as a tool for entertaining and having a good time, and sometimes as a story that contributes to values, culture and morality. Fairy tales are the cultural values of societies and they continue to exist by being passed down from generation to generation, both written and oral. Fairy tales are generally a literary genre that brings the cultural and social rules of society to the audience with imaginative motifs and extraordinary heroes. Fairy tales reflect the most natural state of the language. The concept of fairy tale has an important place in Turkish culture as well as in world literature and its history is based on many priorities. Many values in Turkish culture, norms, motifs and events are either sensed through fairy tales or transferred directly. Fairy tales constitute an important denominator in terms of education as well as social and cultural function. Formal education has an important function in transferring tales from generation to generation as the language and culture carrier. There are many fairy tales that develop the meaning universe of children who use Turkish as a qualified child in the field of children's literature. During the training and education of Native children's needs and interests, the language development to ensure the child type the text of the particular fairy tales are used. The child who listens to the tale gains awareness for the post by sensing the Turkish sentence institutions without realizing it. With his prime, listening activities and practices, the child gets to be a good listener and a better understanding of what he is listening to. Tales reading, children's language came while

supporting their names, it prime a related conversation, tales of providing stimulus for the development of the child's listening and storytelling skills three the child's develops the imagination. Therefore Did the prime of qualified transfer form in order to apply to the subject of the storyteller judges to be and is associated with being more knowledgeable. Therefore, this study is important in terms of determining the awareness of both Preschool teachers, Classroom teachers and Turkish teachers about the importance of the tale, their experiences about the tale and its effects on language skills.

In this study, teachers develop their tales of language skills, according to t whether the contribution to the large, prospective teachers what their knowledge on the subject and of course for the tale aims to determine their views on whether it takes place in university education. The study is a qualitative research that is analyzed by descriptive analysis method.

Participants were selected with the criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods. The participants of the study consisted of 30 pre-service teachers of Pamukkale University Turkish, Classroom and Pre-School Department, 3rd Grade. The reason for this study to be applied to prospective teachers in three different departments; is that these students have taken a course on children's literature until the third grade.

Questions were asked to the participants through a semi-structured interview form consisting of open-ended questions. While preparing the form for the validity of the interview form, a literature review was conducted on the subject and opinions of three experts in the field of Turkish, classroom and preschool education were taken to determine the suitability of the interview questions, and according to the suggestions of the experts, the interview questions were corrected in accordance with the purpose of the research. ordering problems, suitability of questions to Turkish grammar in terms of expression etc. corrections have been made on issues. During the interview, interview questions were asked to the participants in accordance with the sub-problems of the research along with demographic questions such as their ages, departments, classes. Explanations and statements of prospective teachers participating in the research about the table; Among the qualitative data analysis types, the content was analyzed according to the analysis, coding and theming was done according to the results, and the tables were shown and interpreted as graphics using the frequency technique. In order to support the comments, direct quotes were used. After the analysis of 25% of the data was completed, the two coders held meetings and compared the codes they created to control the coding for reliability and to determine the coding unity and objectivity. Frequency from quantitative techniques was also used in the study.

Considering the results obtained from the study, prospective teachers participating in the study; Although they have an idea about the importance of fairy tales in mother tongue teaching, it is seen that Preschool pre-service teachers are more dominant in the necessary information about the type and content of fairy tales among the three branches.

At the end of the study, suggestions were made to eliminate the shortcomings that arise.

Giriş

Masal, genellikle halkın ürtünü olan ve ağızdan ağıza, kuşaktan kuşağa anlatılan, içerisindeki olağanüstü durum ve olayları olağanüstü kahramanlar ile anlatan hayali hikayelerdir. Masallar toplumu eğiten, içerisinde kültürel motifleri barındıran temel unsurlardan biri olarak görülmektedir. Masal, bazen eğlendirmek ve hoşça zaman geçirmek için kullanılırken bazen de “terbiye ve ahlâka faydalı, yararlı hikâye” biçiminde tanımlanmaktadır (Yılmaz, 2012: 300). Masal kavramının tanımına, dünya edebiyatında nerede, nasıl ve ne zaman çıktığına kesin bilgiler bulunmamaktadır (Kindersley, 1998; Ashliman, 2004; Boratav, 1995).

Masallarda zaman belirsizdir ve geçmişte bir zamandan söz edilir, mekan genellikle sihirli ya da gizemli ve zıt kişilerin yaşadıkları durumlar hakimken masal kahramanları prens, prenses, üvey anne, keloğlan, fakir çiftçi, bilge yaşlı insanlar ve devler, periler vb. olabilmektedir (Temizyürek ve Vargelen, 2016: 62). Masallar uzun zaman eğlenme aracı olarak bilinirken evrenselliği ile toplumsal değerleri ve normları anlatıldıkları dilin kültürel bağlamı sayesinde aktarması nedeniyle toplumsal ve kültürel işlevinin yanında aynı zamanda eğitsel açıdan da önemli bir paydayı oluşturur (Yücel, 2015: 120).

Masal türü çocukların hayali ve etkileyici bir dünyada olmasını sağlarken, onların zihinsel ve dil gelişimine de katkı sağlayan bir kültür evreni ortaya koymaktadır (Yücel, 2015: 119). Masallar; okul öncesi, okul dönemi veya okul sonrası dönemlerde eğitimdeki işlevi, özellikle dil öğretimi, dil kullanımı ve dil bilinci bakımından oldukça önemlidir (Yılmaz, 2012: 302).

Masalların dil ve kültür taşıyıcısı olarak nesilden nesile aktarılabilmesinde, formal eğitimin önemli işlevi bulunmaktadır. Günümüzde sanayileşmenin ve teknolojinin gelişmesi, köyden kente göçlerin yaşanması ve bunlar ile beraber Türk aile yapısında ortaya çıkan değişimler, yeni nesillerin kültürel bağına zarar vermiştir. Günümüzde kentlerde doğup büyüyen çocukların yerel masallar ile ilk tanıştıkları yer okul olabilmektedir. Örgün ve formal eğitim sisteminde, çocuklara masalın öğretilmeye çalışıldığı Türkçe derslerinin etkili olduğu görülmektedir (Meb, 2019). Dil öğretiminin paralelinde kültür öğretimi de sağladığı göz önünde bulundurulduğunda, ana dili öğretimi dersi olan Türkçe derslerinde masallar aracılığı ile kültür aktarımının gerçekleştiği görülmektedir (Temizyürek ve Vargelen, 2016: 61).

Türkçe programları incelediğinde durum tespiti yapılabilir. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) yer alan 5. sınıf ders kitabındaki “Erdemler” isimli temada, öğrencilere görgü kurallarını örtük öğrenme ile öğretmek adına Beydaba'nın masallarından olan Güvercin isimli masala yer verildiği görülmektedir (Bakan, 2006). Yine programda öğrencilere yönelik; dinleme, konuşma, yazma ve okuma becerisi başlığı altında masal türünü sevdirmek, öğretmek ve akran öğrenimini sağlamak için etkinliklere yer verilmiştir (MEB, 2019).

Masalların temel dil becerilerinden okuma, konuşma, dinleme ve yazma becerilerinin öğretilmesinde ve geliştirilmesinde, kelime bilgi düzeyinin artırılmasında, dil bilgisi öğretiminde önemli olduğu bilinmektedir (Dilidüzgün, 1996; Harmer, 2007).

Masal türü, daha aktif öğrenme odaklı eğitim sunarak, özellikle eğitimde Türkçe, Sınıf ve Okul Öncesi öğretmenlerinin dersleri aracılığı ile okuyucuyla buluşur ve kişiden kişiye aktarılır. Bu derslerde, masalların etkili ve nitelikli biçimde öğrencilere aktarılabilmesi için

dersin öğretmeninin, masallar ile ilgili bilgi, farkındalık ve deneyiminin yeterli olması gerekir (Temizyürek ve Vargelen, 2016: 61). Bu nedenle gerek Okul Öncesi öğretmenlerinin gerek Sınıf öğretmenlerinin gerekse Türkçe öğretmenlerinin masalın önemi, masal konusunda yaşanmışlıkları ve masalın dil becerilerine etkisi gibi özelliklere ilişkin farkındalığının saptanması açısından bu çalışma önemlidir.

Bu çalışma Sınıf, Okul Öncesi ve Türkçe öğretmeni adaylarının masala ilişkin yaklaşımlarını, konu ile ilgili bilgi birikimlerini ve masala ilişkin dersin üniversite eğitiminde yer alıp almamasına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Bu amaçtan hareketle aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

- 1) Öğretmen adaylarına göre masalın dinleme eğitimine katkısı nasıldır?
- 2) Öğretmen adaylarına göre masalın konuşma eğitimine katkısı nasıldır?
- 3) Öğretmen adaylarına göre masalın okuma eğitimine katkısı nasıldır?
- 4) Öğretmen adaylarına göre masalın yazma eğitimine katkısı nasıldır?
- 5) Masal ile ilgili bir dersin programda olması gerekli midir?
- 6) Masal ile ilgili görüşler branş bazında farklılaşmakta mıdır?
- 7) Öğretmen adaylarına göre masal dinleme kaynakları nelerdir?
- 8) Öğretmen adaylarına göre masal kitaplarında olması gereken unsurlar nelerdir?
- 9) Öğretmen adaylarının masalla ilk tanışma dönemleri değişmekte midir?

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın modeli

Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, verilerin analizi betimsel modelde içerik analizi tekniği ile yapılmıştır. İçerik analizi; görüşme sonucunda elde edilen verilerin incelenip kodlandığı ve yapılan kodlamalara göre temalara ayrılıp sınıflandırılarak yorumlandığı, görüşülen kişilerin görüşlerini aktarmak amacıyla alıntılara yer verildiği veri analiz tekniğidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Çalışmada nicel tekniklerden frekans da kullanılmıştır. Katılımcılar amaçsal örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Ölçüt örnekleme yönteminde, örneklemin problem durumu ile ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulması gereklidir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2015).

1.2. Çalışma grubu

Araştırma, 2019-2020 güz döneminde Pamukkale Üniversitesi Türkçe, Sınıf ve Okul Öncesi öğretmenliği bölümü 3. sınıfta öğrenim gören 30 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın üç farklı bölümdeki öğretmen adaylarına uygulanmasının nedeni; bu öğrencilerin üçüncü sınıfa kadar çocuk edebiyatına ilişkin bir ders almış olmalarıdır.

1.3. Verilerin toplanması

Araştırmada Türkçe, Sınıf, Okul Öncesi öğretmen adaylarının masal farkındalığı ve bu farkındalığın dil becerilerine dönük kullanımı incelenmeye çalışılmıştır. Değerlendirme için gerekli verilerin toplanabilmesi amacıyla, Pamukkale Üniversitesi Türkçe, Sınıf ve Okul Öncesi öğretmenliği bölümü 3. sınıfta öğrenim gören 30 öğretmen adayına masala ilişkin nitel veri toplama yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Ekiz'e (2003) göre görüşme yöntemi bireylerin neyi, nasıl düşündüklerini, tutumlarının neler olduğunu, davranışlarını etkileyen unsurları tespit etmeyi sağlayan bir veri toplama yöntemidir.

Nitel araştırmada geçerliliğin sağlanabilmesi için araştırmacının araştırdığı olgunun var olan durumunu objektif olarak gözlemlenmesi gereklidir (Kirk ve Miller, 1986'den aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2008). Görüşme formunun geçerliliği için form hazırlanırken konu ile ilgili literatür taraması yapılmış ve hazırlanan görüşme sorularının araştırmanın amacına uygunluğunu belirlemek amacıyla Türkçe, Sınıf ve Okul Öncesi eğitimi alanında üç uzmandan görüş alınmış ve uzmanların önerilerine göre görüşme sorularının araştırma amacına uygun biçimde düzeltilmesi, problem durumunun ve alt problemlerin sıralanması, soruların ifade açısından Türkçe dil bilgisine uygunluğu vb. konularda düzeltmeler yapılmıştır. Görüşme esnasında katılımcılara, yaşları, bölümleri, sınıfları gibi demografik soruların yanında araştırmanın alt problemlerine uygun görüşme soruları yöneltilmiştir.

1.4 Verilerin analizi

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının masala ilişkin açıklama ve ifadeleri; nitel veri analiz çeşitlerinden içerik analizine göre çözümlenmiş, çıkan sonuçlara göre kodlama ve temalandırma yapıp, frekans tekniği kullanılarak tablolar halinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır. Yorumları desteklemek için de doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Güvenirlik için verilerin analizinde kodlama kontrolünün yapılması ve kodlama birlikteliğinin ve objektifliğin saptanması için verinin %25'inin analizinin bitirilmesinden sonra iki kodlayıcı toplantı düzenlemiş ve oluşturdukları kodları karşılaştırmışlardır. Yapılan ilk toplantıda kodlayıcılar arası güvenirlik, Şekil 1'de gösterilen Miles ve Huberman (1994, s. 64) formülün doğrultusunda %81 olarak bulunmuştur. İlk görüşmede kodlayıcılar arasındaki görüş ayrılıkları giderilmiştir. Verinin tamamının incelendikten sonra kodlayıcılar ikinci bir toplantı yapmış ve güvenirlik yine Miles ve Huberman (1994, s. 64) formülüne göre bu kez %93 olarak bulunmuştur.

Şekil 1. Kodlayıcılar arası güvenirlik

$$\text{Kodlayıcılar arası güvenirlik} = \frac{\text{görüş birliği}}{\text{görüş birliği} + \text{görüş ayrılığı}} \times 100$$

Kaynak: Miles ve Huberman, 1994, s. 64

2. Bulgular

Görüşmelerden elde edilen veriler yazılı biçime dönüştürüldükten sonra içerik analizi yöntemi ile incelenip kodlanmış ve veriler analiz edildikten sonra belirlenen kategoriler aracılığı ile aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir. Katılımcılar 20-26 yaş aralığında 2019-2020 güz döneminde Pamukkale Üniversitesi Türkçe, Sınıf ve Okul Öncesi öğretmenliği bölümü 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarından oluşmuştur. Katılımcıların cinsiyetleri ve bölümleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Cinsiyetleri ve Eğitim Durumları

Bölümü	Cinsiyet		Toplam
	Kadın	Erkek	
Türkçe Öğretmenliği	8	2	10
Sınıf Öğretmenliği	6	4	10
Okul Öncesi Öğretmenliği	7	3	10
Toplam	21	9	30

Tablo 1’e bakıldığında katılımcıların çoğunun kadınlardan (21 kişi) oluştuğu, her bölümden 10 öğretmen adayının çalışmada yer aldığı görülebilir.

Çalışmanın birinci alt problemi olan “Öğretmen adaylarına göre masalın dinleme eğitimine katkısı nasıldır?” sorusuna cevap bulmak için öğretmen adaylarına “Masalın dinleme dil becerisinin geliştirilmesindeki katkısını açıklayınız.” ifadesi yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Öğretmen Adaylarına Göre Masalın Dinleme Eğitimine Katkısı

Kategoriler	Türkçe Ö. A.		Sınıf Ö. A.		Okul Öncesi Ö. A.	
	f	%	f	%	f	%
1)Merak duygusu gelişir	1	10	-	-	-	-
2)Hayal gücü gelişir	4	40	3	30	-	-
3)Dikkat becerisi gelişir	2	20	4	40	1	10
4)Kelime dağarcığı artar	1	10	1	10	2	20
5)Hayal gücü gelişir	-	-	-	-	2	20
6) Kültür aktarımı sağlar	1	10	-	-	-	-
7)Sabır duygusunu geliştirir	1	10	-	-	1	10
8)Anlama becerisini geliştirir	-	-	1	10	2	20

9)Cümle yapılarını fark ettirir	-	-	-	-	2	20
10)Yaratıcı düşünmeyi sağlar	-	-	1	10	-	-
Toplam	10	100	10	100	10	100

Tablo 2'ye bakıldığında bu soruya ilişkin çoğunluğun verdiği cevap masal dinlemenin hayal gücünü (7) ve dikkat becerisini (7) geliştirdiği biçimindedir. En az verilen kategorisel cevaplar arasında ise; Türkçe öğretmen adaylarından 1 kişi masal dinlemenin kültür aktarımını sağladığını söylerken, Okul Öncesi öğretmen adaylarından 1 kişi de masal dinlemenin yaratıcı düşünmeyi sağladığı cevabını verdiği saptanmıştır.

Çalışmanın ikinci alt problemi olan “Öğretmen adaylarına göre masalın konuşma eğitimine katkısı nasıldır?” sorusuna cevap bulmak için öğretmen adaylarına “Masalın konuşma dil becerisinin geliştirilmesindeki katkısını açıklayınız.” ifadesi yöneltilmiştir. Öğretmen adaylarının verdiği cevaplar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Öğretmen Adaylarına Göre Masalın Konuşma Eğitimine Katkısı

Kategoriler	Türkçe Ö. A.		Sınıf Ö. A.		Okul Öncesi Ö. A.	
	f	%	f	%	f	%
1)Yeni kelime aktarımı sağlanır	1	20	2	20	1	10
2)Konuşma hızını artırır	2	20	-	-	-	-
3)Akıcı konuşma gelişir	3	30	2	20	1	10
4)Katkısı yoktur	-	-	1	10	2	20
5)Dolaylı olarak gelişir	1	10	1	10	1	10
6) İfade gücü gelişir	2	20	4	40	5	50
7)Konuşma bozuklukları düzelir	1	10	-	-	-	-
Toplam	10	100	10	100	10	100

Tablo 3'e göre öğretmen adaylarının bu soruya verdiği cevaplar yedi farklı kategoride toplanmıştır. Türkçe öğretmeni adaylarından üçü masal dinlemenin, okumanın ve anlatmanın konuşma eğitimine en çok akıcı okumayı geliştirmesi bakımından katkısı olduğunu belirtmiştir. Bu öğretmen adaylarından birinin yanıtı “Çocuklarsa öğrendikleri masalı anlatarak konuşmalarını geliştirerek daha akıcı konuşur.” (Katılımcı 3) biçimindedir. Aynı soruya sınıf öğretmeni adayı dört öğrenci masal dinlemenin, okumanın ve anlatmanın ifade gücünü geliştirerek konuşma eğitimine katkısının olduğunu ifade etmiştir. Bu öğretmen adaylarından biri

“Çocuk karşısındakini daha iyi dinler ve kendini daha iyi ifade eder.” (Katılımcı 11) biçiminde soruya cevap vererek masalı dinleyen ve anlatan çocuğun ifade gücünün gelişeceğini söylemiştir. Bu kategoriler içinde değerlendirilen yanıtlardan Okul Öncesi öğretmeni adaylarından “ifade gücü gelişir” 5 kişi tarafından ifade edilmiştir. Öğretmen adayları bu soruya dair yaptığı açıklamalarda, masalın ilgi çekici bir tür olduğunu vurgulamış, masalın hazırlıklı ve hazırlıksız konuşmaları geliştirebileceğine değinmiş, masalların öğrencilerin kelime dağarcığını geliştireceğini ve bilmediği kelime ya da hayvan isimlerini öğrenebileceğini, masal anlatan kişinin vurgu tonlamaya dikkat edeceğini, masalı canlandırabileceğini, tüm bunların da konuşma becerisinin gelişimine katkıda bulunacağını belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının cevaplarına bakıldığında, konuşma becerisinin geliştirilmesi ile ilgili masalların katkısına ilişkin farkındalıklarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2 Okul Öncesi öğretmeni adayının ve bir sınıf öğretmeni adayının masal dinlemenin, okumanın ve anlatmanın “konuşma eğitimi katkısı yoktur” kategorisi altında soruyu cevaplamasının konuşma eğitimi ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

“Öğretmen adaylarına göre masalın okuma eğitimine katkısı nasıldır?” şeklindeki çalışmanın üçüncü alt problemine cevap bulmak için katılımcılara “Masalın okuma dil becerilerinin geliştirilmesindeki katkısını açıklayınız.” ifadesi yöneltilmiştir. Bu soruya verilen cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Öğretmen Adaylarına Göre Masalın Okuma Eğitimine Katkısı

Kategoriler	Türkçe Ö. A.		Sınıf Ö. A.		Okul Öncesi Ö. A.	
	f	%	f	%	f	%
1)Okuma alışkanlığı sağlar	6	60	5	50	4	40
2)Okuma hızı artar	2	20	2	20	-	-
3)Hayal gücünü geliştirir	1	10	-	-	-	-
4) Katkısı yoktur	-	-	-	-	1	10
5)Dolaylı olarak gelişir	-	-	-	-	2	20
6)Kelime dağarcığı artar	1	10	-	-	2	20
7)Okuma öncesi hazırlık sağlar	-	-	3	30	1	10
Toplam	10	100	10	10	10	100

Tablo 4’teki bu verilere göre öğretmen adaylarının masalın okuma eğitimine katkısına ilişkin en çok belirttikleri kategori üç branşta da (15 kişi) “okuma alışkanlığı sağlar” ifadesi olmuştur. Verilen cevaplar 7 kategori etrafında dağılım göstermiştir. Bu soruda yaptıkları açıklamalarda Sınıf öğretmeni ve Okul Öncesi öğretmeni adayı 4 kişi Türkçe öğretmeni adaylarından farklı olarak masalın bireyi okumaya hazırladığını belirtmiştir. Türkçe öğretmeni

adayı 1 kişinin ise diğer iki branştan farklı olarak “Masalın dinlenmesi okunması kişinin hayal dünyasını ve fikirlerini geliştirir.” (Katılımcı 5) biçiminde açıklama yaptığı görülmüştür.

Çalışmanın dördüncü alt problemi olan “Öğretmen adaylarına göre masalın yazma eğitimine katkısı nasıldır?” sorusuna cevap bulmak için katılımcılardan “Masalın yazma dil becerisinin geliştirilmesindeki katkısını açıklayınız.” yönergesini yazmaları istenmiştir. Bu yönergeye verilen 30 öğretmen adayının yanıtları analiz edildiğinde katılımcıların 25 tanesinin masalın yazma eğitimine katkısını dikkat ettiğini, 8 tanesi ise dikkat etmediğini ifade etmiştir. Bu soruya ilişkin bulgular Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5: Öğretmen Adaylarına Göre Masalın Yazma Eğitimine Katkısı

Kategoriler	Türkçe Ö. A.		Sınıf Ö. A.		Okul Öncesi Ö. A.	
	f	%	f	%	f	%
1)Yaratıcı yazmayı geliştirir	5	50	-	-	-	-
2)Anlatma becerisini geliştirir	3	30	2	20	1	10
3)Katkısı yoktur	-	-	6	60	5	50
4)Dolaylı olarak gelişir	1	10	2	20	4	40
5)Yazma bozuklukları düzeler	1	10	-	-	-	-
Toplam	10	100	10	10	10	100

Tablo 5’te yer alan bulgular incelendiğinde, öğretmen adaylarının verdiği cevaplardan masalın yazma eğitimine katkısına ilişkin 5 kategori elde edilmiştir. Üç farklı branştaki öğretmen adayları masalın yazma eğitimine katkısını “anlatma becerisini geliştirir” diyerek ortak kategori olarak ifade etmişlerdir (6 kişi). Tablo 5’te de görüldüğü üzere Türkçe öğretmeni adaylarından 5 kişi masalın yazma eğitimine “yaratıcı yazmayı geliştirmesi” bakımından, 3 kişi “anlatma becerisini geliştirmesi” bakımından, 1 kişi “dolaylı olarak geliştirdiğini” ve 1 kişi de “yazma bozukluklarını düzeltmesi” bakımından katkısı olduğunu ifade etmişlerdir. Türkçe öğretmeni adaylarından birinin yanıtı “Okuma olarak okumayı sevmesini konuşmada hayal gücünü geliştirmesini; yazma da ise daha yaratıcı yazmasını sağlar.” (Katılımcı 2) biçimindedir. Bu tablodaki bulgulara göre sınıf öğretmeni adaylarından 6 kişi masalın yazma eğitimi üzerinde bir katkısı olmadığını belirtirken, 2 kişi masalın yazma eğitimi bakımından “anlatma becerisini geliştirdiğini”, 2 kişi masalın yazma eğitimine dolaylı katkısının olduğunu belirtmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarından birinin yanıtı “Masal okumamın, dinlemenin ve anlatmamın yazma eğitimine katkısı yoktur.” (Katılımcı 15). Tablo 5’e göre Okul Öncesi öğretmen adaylarından 5 kişi masalın yazma eğitimi üzerinde bir “katkısı olmadığını” belirtmiş, 4 kişi masalın yazma eğitimini “dolaylı geliştirdiğini” ifade etmiş ve 1 kişi de masalın yazma eğitiminde “anlatma becerisini geliştirdiğini” söylemiştir. Okul Öncesi öğretmeni

adaylarından biri bu yönergeye “*Olayları birleştirmeyi, kelime haznesini geliştirerek etkili konuşma sağlar. Bunlarla birlikte yazmayı da geliştirir.*” (Katılımcı 28) şeklinde cevap vermiştir. Elde edilen bu bulgulara göre Sınıf öğretmeni adaylarından ve Okul Öncesi öğretmeni adaylarından 11 kişinin “*masalın yazma eğitimine katkısı yoktur*” şeklinde düşünmesi iki branştaki öğretmen adaylarının yazma becerisinin geliştirilmesi ile ilgili masalların önemine dair farkındalıklarının gelişmemiş olduğu sonucuna varılmıştır.

“Masal ile ilgili bir dersin programda olması gerekli midir?” şeklindeki beşinci alt probleme cevap bulmak için katılımcılara “Üniversite eğitiminde masal ile ilgili bir dersin programda olması gerekli midir?” sorusu sorulmuştur. Bu soruya ilişkin bulgular Grafik 1’de gösterilmiştir.

Grafik 1: Üniversite Eğitiminde Öğretmen Adaylarına Göre Masal Dersinin Gerekliliği

Grafik 1’e göre katılımcıların büyük çoğunluğu (19 kişi, %63) böyle bir dersin olması gerektiğini, katılımcıların 11’i (%37) ise masal ile ilgili ayrıca bir dersin gerekli olmadığını ifade etmiştir. Bulgulara bakıldığında üç branşta verilen cevapların 10 Türkçe öğretmeni adayını içerisinde farklılaştığı, çoğunluğun (6 kişi) masala ilişkin ayrı bir dersin olmasının gerekli olmadığını 4 kişinin ise gerekli olduğunu ifade ettiği görülmüştür. Diğer iki branşta ise masala ilişkin bir dersin olmasının gerekli olduğuna dair benzer cevapların verildiği görülmüştür. Bu soruya ilişkin masala dair ayrıca bir dersin gerekli olmadığını düşünen Türkçe öğretmeni adaylarından biri “*Çocuk edebiyatı dersinde görüyoruz. Günümüzde masal anlatıcılığı olgusu bu kadar popülerken bence ayrıca bir derste olmalıdır.*” (Katılımcı 5) biçiminde, masala ilişkin ayrıca bir dersin olması gerektiğini düşünen Okul Öncesi öğretmeni adaylarından biri “*Programlarda yer almalıdır. Masalın daha iyi aktarımı için öğretmenlerin yetişmesi aşamasında bu eğitim özellikle verilmelidir.*” (Katılımcı 21) biçiminde, masala ilişkin ayrıca bir dersin olması gerektiğini düşünen Sınıf öğretmeni adaylarından biri de “*Kesinlikle gerekli. Masalı daha iyi aktarabilmek için gerek türlerini, gerek dil özelliğini gerekse anlatıcılığını*

öğrenmemiz gereklidir.” (Katılımcı 13) biçiminde cevap vermiştir. Verilen bu yanıtlar öğretmen adaylarının çoğunun çocuk edebiyatı dersi dışında masal odaklı ayrı bir ders görmek isteyip bu konuda daha da bilinçlenmek istedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Çalışmanın yedinci alt problemi olan “Öğretmen adaylarına göre masal dinleme kaynakları nelerdir?” sorusuna cevap bulmak için katılımcılardan “Masalı hangi kaynaklardan dinlediniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin masalın hangi kaynaklardan dinlendiği Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6: Öğretmen Adaylarının Masal Dinleme Kaynakları

Kaynaklar	Türkçe Ö. A.		Sınıf Ö. A.		Okul Öncesi Ö. A.	
	f	%	f	%	f	%
1) Anne	2	20	2	20	3	30
2) Baba	1	10	2	20	-	-
3) Öğretmen	3	30	4	40	4	40
4) Anneanne	1	10	1	10	-	-
5) Babaaanne	1	10	1	10	-	-
6) Kuzen	2	20	-	-	-	-
7) Hala	-	-	-	-	1	10
8) Elektronik masal okuyucu	-	-	-	-	1	10
9) Dede	-	-	-	-	1	10
Toplam	10	100	10	10	10	100

Tablo 6’ya göre bu soruya cevap veren 30 öğretmen adayının yanıtları analiz edildiğinde masal dinleme kaynakları; anne 7, baba 3, öğretmen 11, anneanneden 2, babaanneden 2, kuzenden 2, haladan 1, elektronik masal okuyucusu 1 ve dededen 1 biçimindedir. Üç branş türünde de masalı ilk öğretmenden dinledim diyenlerin sayısı 11 kişiden birinin cevabı “Masalı köy okulunda ilk öğretmenimden dinledim.” (Katılımcı 12) biçimindedir. Masal dinlenen kaynakların büyük bölümünü aile bireyleri meydana getirmektedir. Tablo 6’ya bakıldığında masal anlatan kaynak kişilerde, kadınların ön planda olduğu görülmektedir. Verilen cevaplar içerisinde, çocukken ilk masal dinlenen kaynak olarak öğretmenin söylenmesi, öğrencilere masallara ilişkin yeterli bilgiyi aktarma konusunda, öğretmenlerin öneminin göstergesidir.

Masal dinleme kaynağına ilişkin derinlemesine bilgi elde etmek için katılımcılara “Sizce bir masal kaynağı hangi özellikleri taşımalıdır?” alt sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya verilen cevaplardan elde edilen bulgularda; masal kaynağının, eğitselliği ön planda tutarak etkili vurgu ve tonlama ile masalı anlatması, gerektiğinde jest ve mimiklerini kullanabilmesi gerektiği, her yaşa hitap etmesi ve akıcı konuşması gerektiği, çocuğa uygun hayal gücü ve yaratıcılık

geliştiren masallar seçmesi gerektiği, yalın ve açık bir dil ile masalı anlatması gerektiği, masalı anlatırken yer yer durup dinleyenden masalın devamına ilişkin fikir sunmasını istemesi gerektiği biçiminde ifadeler ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarından birinin bu alt soruya ilişkin cevabı “*Anlatıcı kaynak etkili olmalı dikkat çekmeli, sesini iyi kullanmalıdır.*” (Katılımcı 30) biçiminde olmuştur. Öğretmen adaylarının cevaplarına ve açıklamalarına bakıldığında, katılımcılar masal konusunda ne kadar iyi bir eğitim alırsa masalı aktarma konusunda o kadar başarılı olur sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmanın sekizinci alt problemi olan “Öğretmen adaylarına göre masal kitaplarında olması gereken unsurlar nelerdir?” sorusuna cevap bulmak için katılımcılara “Masal kitaplarında sizce hangi unsurlar olmalıdır?” sorusu yöneltmiştir. Bu soruya ilişkin bulgular Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Öğretmen Adaylarına Göre Masal Kitaplarındaki Unsurlar

Kategoriler	Türkçe Ö. A.		Sınıf Ö. A.		Okul Öncesi Ö. A.	
	f	%	f	%	f	%
1)İlgi çekici	2	20	1	10	2	20
2)Dili sade	1	10	-	-	-	-
3)Eğlenceli	2	20	2	20	1	10
4)Olağanüstü	1	10	3	30	2	20
5)Çocuğa göre konu	1	10	1	10	1	10
6)Eğitsel	2	20	2	20	2	20
7)Yaratıcı	-	-	1	10	-	-
8)Hayali yer-zaman	1	10	-	-	2	20
Toplam	10	100	10	10	10	100

Öğretmen adaylarının cevapları doğrultusunda masal kitaplarında olması gereken unsurlar 8 farklı kategori altında verilmiştir. Tablo 7 incelendiğinde katılımcılar içerisinde en çok kişi tarafından belirtilen unsurların “masal kitaplarının olağanüstülükler barındırması ve eğitsel özellik barındırması” biçiminde 2 kategori olduğu görülebilir (6 kişi). Bu kategoriler içinde değerlendirilen cevaplardan masal kitaplarında “ilgi çekicilik ve eğlencelilik” unsurunun olması gerektiği 5 öğretmen adayı tarafından ifade edilmiştir. Diğer kategoriler ise “dili sade” 1 kişi, “yaratıcılık” 1 kişi, “çocuğa göre konu” 3 kişi, “hayali yer-zaman” 3 kişi biçiminde ortaya çıkmıştır. Katılımcılardan çoğunun belirttiği masal kitaplarında olağanüstülükler olmalı diyen öğretmen adaylarından birinin yanıtı “*Olağanüstü kişiler, yerler olmalıdır.*” (Katılımcı 19) biçimindeyken, masal kitapları eğitsel özellikler taşımalıdır diyen bir öğretmen adayı “*Ma-*

sal kitapları eğitici bir amaç taşımaktadır.” (Katılımcı 18) biçiminde soruyu yanıtlamıştır. Bu soru karşısında verilen yanıtlar ile ortaya çıkan kategorilere bakıldığında öğretmen adaylarının bölümlerine göre cevaplar verdikleri söylenebilir. Örneğin, bir Türkçe öğretmeni adayı masal kitaplarındaki unsurlar arasında dilin sade olması gerektiğini belirtmiştir.

Masal kitaplarında olması gereken unsurlara ilişkin derinlemesine bilgi elde etmek için öğretmen adaylarına “Masal kitaplarında görsellik, yazı tipi ve sözcük sayısı nasıl olmalıdır?” alt sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya verilen yanıtlardan öğretmen adaylarının masal kitaplarındaki görsellerde olması gerekenlere ilişkin görüşleri Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Öğretmen Adaylarına Göre Masal Kitaplarındaki Görsellerin Özellikleri

Kategoriler	Türkçe Ö. A.		Sınıf Ö. A.		Okul Öncesi Ö. A.	
	f	%	f	%	f	%
1)İlgi çekici	4	40	2	20	3	30
2)Konu ile uyumlu	1	10	2	20	-	-
3)Sayıca çok	3	30	2	20	3	30
4)Renkli	1	10	1	10	2	20
5)Estetik	1	10	-	-	1	10
6)Olağanüstü	-	20	1	10	-	-
7)Açıklayıcı	-	-	2	20	-	-
8)Yaşa uygun	-	-	-	-	1	10
Toplam	10	100	10	10	10	100

Tablo 8’e bakıldığında öğretmen adaylarının verdiği cevaplar 8 kategori altında ele alınmıştır. Üç branşta ortak olarak masal kitaplarındaki görsellerin ilgi çekici olması gerektiği (9 kişi), sayıca çok olması gerektiği (8 kişi), görsellerin renkli olması gerektiği (4 kişi) en çok kişi tarafından verilen cevaplar olmuştur. Sınıf öğretmeni adaylarından birinin bu soruya ilişkin yanıtı “Görseller özenle seçilmeli ilgi çekici öğeler barındırmalıdır.” (Katılımcı 3) biçimindedir.

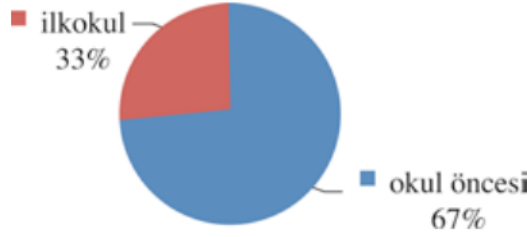
Bu alt soruya dair masal kitaplarında olması gereken sözcük sayısı öğretmen adayları tarafından; sözcük sayısı yaşa uygun olmalıdır (21 kişi) ve sözcük sayısı az olmalıdır (9 kişi) biçiminde belirtilmiştir. Bu soruya ilişkin Türkçe öğretmen adaylarından biri “Yazı tipi sözcük sayısı hedef kitleye uygun olmalıdır.” (Katılımcı 24) biçiminde cevap vermiştir.

Masal kitaplarında bulunması gereken unsurlardan olan yazı tipinin nasıl olması gerektiği üç branştaki öğretmen adayları tarafından; yaşa uygun olmalıdır (21 kişi), büyük puntolu olmalıdır (3 kişi) ve göz yormamalıdır (1 kişi) olarak ifade edilmiştir. Okul Öncesi öğretmen adaylarından birinin yanıtı “Yazı tipi boyutu oldukça önemlidir ve yaşa uygun olmalıdır.”

(Katılımcı 7) olarak ortaya çıkmıştır.

“Öğretmen adaylarının masalla ilk tanışma dönemleri değişmekte midir?” şeklindeki dokuzuncu alt probleme yanıt bulmak için katılımcılara “Masalla ilk tanışma döneminiz ne zaman?” sorusu sorulmuştur. Bu soruya ilişkin bulgular Tablo 7’de gösterilmiştir.

Grafik 2. Öğretmen Adaylarının Masalla Tanışma Zamanları

Grafik 2’ye göre bu soruya cevap veren 30 öğretmen adayının yanıtları analiz edildiğinde öğretmen adaylarından 20 kişi (%67) masal ile ilk kez okul öncesi dönemde tanıştıklarını, 10 kişi (%33) ise masal ile ilkokulda tanıştıklarını belirtmiştir. Bu soruya ilişkin cevaplara bakıldığında masalla tanışma döneminin okul öncesi dönem ve ilkokul dönemi olarak ortaya çıkması, çocuklara masallara ilişkin yeterli bilgiyi aktarma, masal dinleme, okuma, anlatma konusunda beceriler kazandırma görevinin okulda ilk önce Sınıf ve Okul Öncesi öğretmenlerine düştüğünün göstergesidir. Sınıf öğretmeni adaylarından birinin bu soruya ilişkin cevabı “*Masalla tanışmam ilkokul, detayları ile bilgilenmem ortaokul Türkçe dersinde gerçekleşti.*” (Katılımcı 29) biçimindeyken; Okul Öncesi öğretmen adaylarından birinin cevabı “*Masallarla okula başlamadan önce 5 yaşlarımda tanıştım.*” (Katılımcı 11) biçimindedir.

Sonuç

Bu araştırma Sınıf, Okul Öncesi ve Türkçe öğretmeni adaylarının masala ilişkin yaklaşımlarını, konu ile ilgili bilgi birikimlerini ve masala ilişkin dersin üniversite eğitiminde yer alıp almamasına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonuçlarına bakıldığında; çalışmaya ait ilk dört problem cümlelerinde, öğretmen adaylarına göre masal türünün temel dil becerilerine yönelik katkısı sorulmuş, buradan elde edilen sonuçlara bakıldığında, Türkçe öğretmen adaylarının bu konuda zorlanmadıkları ve yeterli bilgiye sahip oldukları, Sınıf ve Okul Öncesi öğretmen adaylarının bu konudaki bilgilerinin yeterli olmadığı görülmüştür.

Masal ile ilgili bir dersin programda olması gerekli midir?” şeklindeki beşinci alt probleme cevap bulmak için katılımcılara “Üniversite eğitiminde masal ile ilgili bir dersin programda olması gerekli midir?” sorusu sorulmuş, buradan elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu (19 kişi, %63) böyle bir dersin olması gerektiğini, katılımcıların 11’i (%37) ise masal ile ilgili ayrıca bir dersin gerekli olmadığını ifade etmiştir. Bulgulara bakıldığında üç branşta verilen cevapların 10 Türkçe öğretmeni adayı içerisinde farklılaştığı,

çoğunluğun (6 kişi) masala ilişkin ayrı bir dersin olmasının gerekli olmadığını 4 kişinin ise gerekli olduğunu ifade ettiği görülmüştür. Diğer iki branşta ise masala ilişkin bir dersin olmasının gerekli olduğuna dair benzer cevapların verildiği görülmüştür. Verilen bu yanıtlar öğretmen adaylarının çoğunun çocuk edebiyatı dersi dışında masal odaklı ayrı bir ders görmek isteyip bu konuda daha da bilinçlenmek istedikleri şeklinde yorumlanabilir. Öğretmen adayları ile yapılan görüşmede, dil eğitiminde çocuk edebiyatında yer alan metinlerden faydalanmaya ilişkin ortaya çıkan sorunların neler olduğu adaylara sorulduğunda; uygun metin seçiminin yeterli biçimde yapılamadığı, lisans eğitiminde teorik bilgilere ağırlık verildiği, lisans eğitiminde yeterince uygulama yapılmadığı, öğretmenlerin doğru yönlendirme yapmadıkları yanıtları adaylardan alınmıştır.

Çalışmaya ilişkin yedinci alt problem olan “Öğretmen adaylarına göre masal dinleme kaynakları nelerdir?” öğretmen adaylarına sorulmuş, buradan elde edilen sonuçlara bakıldığında, 30 öğretmen adayının yanıtları analiz edildiğinde masal dinleme kaynakları; anne 7, baba 3, öğretmen 11, anneanne 2, babaanne 2, kuzen 2, hala 1, elektronik masal okuyucusu 1 ve dede 1 biçimindedir. Verilen cevaplar içerisinde, çocukken ilk masal dinlenen kaynak olarak öğretmenin söylenmesi, öğrencilere masallara ilişkin yeterli bilgiyi aktarma konusunda, öğretmenlerin öneminin göstergesidir. Öğretmen adaylarının cevaplarına ve açıklamalarına bakıldığında, katılımcılar masal konusunda ne kadar iyi bir teorik ve uygulama eğitimi alırsa masalı aktarma konusunda o kadar başarılı olur sonucuna ulaşılmıştır. Masal dinleme ve anlatma alışkanlığı ile ilgili alanyazındaki çalışmalara bakıldığında gerek öğretmenlerin gerekse öğretmen adaylarının bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir.

Öğretmen adaylarına çalışmanın sekizinci alt problemi olan “Öğretmen adaylarına göre masal kitaplarında olması gereken unsurlar nelerdir?” sorusu sorulmuş, buradan elde edilen sonuçlara göre; masal kitaplarında olması gereken unsurlar 8 farklı kategori altında verilmiştir. Katılımcılar içerisinde en çok kişi tarafından belirtilen unsurların “masal kitaplarının olağanüstülükler barındırması ve eğitsel özellik barındırması” biçiminde 2 kategori olduğu görülmektedir (6 kişi). Okuma kültürü alışkanlığı edinebilme sürecinde masal kitaplarının okul öncesi dönemde çok önemli olduğu düşünülmektedir. Bu soruya ilişkin Okul Öncesi öğretmen adaylarının bilgilerinin daha yeterli olduğu görülmüştür. Bu bağlamda çalışmanın sonucunda, yazınsal içerikli yazı puntosunun ve sözcük sayısının yaşa göre oluşturulması gerektiği, sanatçı bakış açısı ile oluşturulmuş görselleri içeren, şiddet öğeleri, argo sözcükler barındırmayan ve çocuğun bilişsel, duyuşsal gelişimine uygun, yaş düzeyi doğrultusunda ihtiyaçlarına cevap veren çocuk kitaplarının olması gerektiği yorumu yapılmaktadır.

Çalışmanın son alt problemi olarak “Öğretmen adaylarının masalla ilk tanışma dönemleri değişmekte midir?” sorusu karşısında elde edilen sonuçlara bakıldığında; öğretmen adaylarından 22 kişi (%73) masal ile ilk kez okul öncesi dönemde tanıştıklarını, 12 kişi (%27) ise masal ile ilkokulda tanıştıklarını belirtmiştir. Bu soruya ilişkin cevaplara bakıldığında masalla tanışma döneminin okul öncesi dönem ve ilkokul dönemi olarak ortaya çıkması, çocuklara masallara ilişkin yeterli bilgiyi aktarma, masal dinleme, okuma, anlatma konusunda beceriler kazandırma görevinin okulda ilk önce sınıf öğretmenlerine ve okul öncesi öğretmenlerine düştüğünün göstergesidir.

Çalışmadan elde edilen bu sonuçlara bakıldığında, çalışmaya katılan öğretmen adaylarının; masalların ana dili öğretimindeki önemine dair fikirlerinin olmasına rağmen, bu konuda yeterli bilgilerinin olmadıkları, üç branş içerisinde masal türü ve içeriğine dair gerekli bilgilere Okul Öncesi öğretmen adaylarının daha hakim oldukları görülmektedir.

Öğretmenlere yönelik olarak, çocuğa göre nitelikli çocuk masalı uygulama örneklerinin incelendiği uygulamalara yer veren hizmet içi eğitim programları, masal anlatıcılığı kursları önerilebilir. Öğretmenlere ve öğretmen adaylarına temel dil becerilerinin öğretiminde ve geliştirilmesinde hangi çocuk edebiyatı türlerinden nasıl yararlanılabileceğine ilişkin uygulamalı etkinlikler düzenlenebilir. Çocuk edebiyatı dersi dışında bu üç branş için masal türünün daha etkili olabilmesi ve işlevlerini tam anlamıyla yerine getirebilmesi için bu dersin uygulamalı ayrıca bir masal dersi olarak programa eklenmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

- Ashliman, D. L. (2004). *Folk and fairy tales*. USA: Greenwood.
- Bakan, S. (2006). Kelile ve Dimne’de yer alan masalların dinî ve ahlâkî eğitime katkıları (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Ü. SBE, Erzurum.
- Boratav, P. N. (1995). *Zaman zaman içinde*, İstanbul: Adam.
- Dilidüzgün, S. (1996). *Çağdaş çocuk yazını*, İstanbul: Yapı Kredi.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş*. Ankara: Anı.
- Harmer, J. (2007). *The practise of English language teaching. fourth edition*. England: Pearson.
- Kindersley, D. (1998). *Illustrated Oxford dictionary*. London: Oxford University.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. London: Sage.
- Temizyürek, F. ve Vargelen, H. (2016). Türkçe öğretmeni adaylarının masal farkındalığı ve bu farkındalığın kültürel değerlerin aktarılmasındaki önemi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, S. 5, ss. 60-70.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, A. (2012). Çocuk eğitiminde masalın yeri (Binbir Gece Masalları Örneği). *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 25, ss. 299-306.
- Yücel, F. (2015). Kültürel yozlaşma bağlamında okul öncesi -ilkokul öğrencilerinin masal ve çizgi filmle ilgili algıları. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 30, ss. 119-135.

